

?Les esquerdes oblidades del defectuós projecte Castor

Una família d'Amposta reclama a l'exconcessionària que pagui per tots els danys que els sismes van causar a la seva casa

Un veí ensenya les esquerdes provocades pels sismes | ACN

Sis anys després de l'onada sísmica que va causar les injeccions de gas al subsòl marí, el govern espanyol publicava fa una setmana al BOE l'ordre per executar el desmantellament de les instal·lacions del projecte Castor. Les marques pels sismes, però, continuen encara ben visibles a la casa del carrer Canàries d'Amposta on viu José Miguel Monllaó i la seva família. És un dels nou edificis afectats per danys materials dins del procediment obert al jutjat número 4 de Vinaròs i que farà seure a la banqueta dos directius d'Escal UGS. Tot i haver guanyat una demanda per danys i haver estat indemnitzat amb 2.800 euros per l'exconcessionària, Monllaó vol que se li abonin les despeses per reparar les esquerdes que encara van apareixent a la casa.

Vista des del carrer, res fa pensar que aquesta casa situada molt a prop de les instal·lacions de la Cambra Arrossera hagués estat una de les més afectades pels terratrèmols de major magnitud del miler que va causar el projecte Castor. Especialment, els que es van notar més enllà de les Terres de l'Ebre i del Sénia, com el que va tenir lloc la nit de l'1 d'octubre de 2013, amb una magnitud de 4,3 graus a l'escala de Richter. A l'interior d'aquest immoble, amb un magatzem i dos pisos que ocupen cadascuna de les dos plantes superiors, les cicatrius es multipliquen per qualsevol paret. Al menjador, a les escales o a les habitacions. Fins i tot, al terra de formigó de la planta baixa.

Monllaó explica a l'ACN que no té cap tipus de dubte que els moviments sísmics que a casa seva

van notar entre finals de setembre i principis d'octubre de fa sis anys són l'origen dels seus maldecaps. Curiosament, en una casa de construcció força recent, concretament entre els anys 2005 i 2007. De fet, relata que la matinada d'un dels terratrèmols de major magnitud registrats a principis d'aquell mes va estar a punt de provocar una tragèdia. "Al primer pis dormien la meua exjove i el meu fill. Sort que aquell dia havien de marxar a treballar més aviat i van marxar. Però quan ens en vam adonar havien gairebé tres revoltos de doble capa que havien caigut sobre tota l'amplada del capçal del llit", recorda.

Vista de les instal·lacions del magatzem submarí del Castor des del mar. Foto: ACN / J. Marsal

Només era el començament del seu malson. "Quan me'n vaig donar compte vaig veure que s'anaven fent esquerdes i esquerdes, coses inusitades que em cridaven l'atenció", explica. Després d'avisar la companyia d'assegurances Plus Ultra -pagava ell la pòlissa d'un dels pisos i l'altra, a càrrec de la seva dona-, els perits descartar que es tractés de moviments atribuïbles a la pròpia estructura de la casa.

Les asseguradores es renten les mans

"Com aquell dia havia passat el terratrèmol vam pensar que podia ser per això", afegeix. Efectivament, l'informe tècnic constata que les esquerdes no eren uniformes ni coincidien amb les zones on estan situats els elements de suport estructural o de càrrega, fet que descartava un assentament de l'edifici o defectes de construcció. Mai fins llavors, corrobora, s'havien detectat esquerdes.

Va ser, finalment, el Consorci de Compensació d'Assegurances -qui assumeix les indemnitzacions en casos de catàstrofes naturals-, qui va acabar rebutjant la reclamació del propietari assumint que els moviments sísmics tenien origen "en una activitat industrial derivada de l'acció humana i realitzada en capes profundes de la terra", segons l'informe pericial que acompanyava la demanda presentada pel mateix veí afectat al jutjat de primera instància número 39 de Madrid el setembre de 2014, a través de l'advocat que va a posar a disposició la companyia asseguradora.

Fins i tot, tècnics enviats per Escal UGS van visitar al seu domicili a Amposta per, teòricament, verificar aquests extrems. "Van estar fent proves i fotos", recorda Monllaó. "Em van enganyar: van estar dos o tres dies i em van dir que em donarien un estudi", recorda. Ja no en va tornar a saber res amb posterioritat. De fet, l'exconcessionària en mans del grup ACS de Florentino Pérez, no es va arribar a personar a la vista oral del judici per la reclamació de danys que es va seguir en aquest mateix jutjat de Madrid i, conseqüentment, se la va declarar en situació processal de "rebel·lia".

La jutgessa que va relacionar injeccions i sismes

Emesa l'abril de 2015, just quatre mesos després que el jutjat de Vinaròs obrís la investigació per delictes ambiental i prevaricació ambiental contra una vintena de directius d'Escal UGS així com tècnics i càrrecs polítics del govern espanyol que van autoritzar el projecte, la sentència per la denúncia de Monllaó ja atribuïa, sense cap tipus de dubte, l'origen dels danys als terratrèmols que va generar "l'activitat industrial" de l'empresa al magatzem de gas submarí. Més encara, nega explícitament que fossin causats "per forces de la natura", tal i com la mateixa exconcessionària s'entestava a pregonar als quatre vents.

Dos manifestants participant en la cadena humana davant la planta terrestre del Castor a Vinaròs. Foto: ACN

La jutgessa condemnava la societat controlada per Pérez a pagar 2.699,52 euros pels danys, a més de 97,16 euros per interessos vençuts a la data d'execució, així com les costes del procediment. Justament un any després, i després de requerir al jutjat perquè s'executés la sentència, Monllaó va rebre un xec per valor de 2.800 euros al seu favor. Uns diners, malgrat la victòria judicial, que sempre ha considerat del tot insuficients. Calculava que els danys a cadascun dels dos pisos se situaven llavors al voltant dels 10.000 euros.

Monllaó desconeix que el seu cas és un dels nou -juntament amb un altre habitatge d'Amposta, un de Sant Carles de la Ràpita, un de Sant Mateu i cinc de Vinaròs- que cita la interlocutòria del jutjat número 4 de Vinaròs inclou com a danyats pels terratrèmols que van ocasionar les injeccions de gas. El president d'Escal UGS, Recaredo del Potro, i el conseller delegat, José Luis Martínez

Dalmau, es troben a un pas de seure a la banqueta dels acusats per presumpte delicte ambiental: se'ls acusa d'haver mantingut i incrementat les injeccions de gas al magatzem malgrat conèixer que provocaven terratrèmols.

Esquerdes que reapareixen

"Ja seria hora que algú o altre veiés el mal que s'està fent amb això i el temps que costa poder arribar a fer alguna cosa. Per a les persones afectades això és un caos. Nosaltres, per exemple, som jubilats i a veure on podem arribar per pagar tot això", manifesta, escèptic, el propietari afectat. Calcula que a fins a mitjan 2014 va haver de gastar entre 16.000 i 17.000 euros per fer front els desperfectes ocasionats, principalment esquerdes. "S'ha anat reparant però ara surten com a dos o tres cops més", assegura, tot emfasitzant que es tracta d'una casa "nova" i que els estudis han demostrat que estructuralment va ser construïda correctament. "És incalculable, no se si amb 70.000 o 80.000 euros ho podria solucionar", rebla.

Conclou Monllaó que la seva experiència l'ha trastornat "moralment". I responsabilitza també als diferents governs, per donar suport únicament "a aquells que tenen diners". "Aquí ha de sortir qui ha fet el dany moral, estructural i que se n'adonin que hi ha persones darrere que podrien estar millor i ara no sabem com estem. Crec que això s'hauria de mirar una mica millor per evitar que un altre cop ho torni a pagar més gent. Aquesta forma d'actuar... un govern per un altre i que arribi el moment de fer un estudi, com s'han fet, i que tots diuen més o menys el mateix, que s'arribi a un acord i es pagui els danys i perjudicis a totes les persones afectades", tanca.

Un veí ensenya les esquerdes provocades pels sismes Foto: ACN